

# CUNOSTINTE FOLOSITOARE

Seria B.

„SFATURI PENTRU GOSPODARI”

SUB DIRECTIVA REDACȚIONALĂ A D-LUI PROF. UNIVERSITAR  
I. SIMIONESCU



## SFATURI PRACTICE

DE

Ing. Dr. A. SCHORR

Profesor la școala de Arte și Meserii, Brașov.

Seria B.

CARTEA ROMÂNEASCĂ

No 42

# ABONAȚI-VĂ

LA

## „CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE”

Singura publicație de popularizare a științei este biblioteca „Cunoștințe Folositoare”, ce apare săptămânal, sub conducerea *D-lui I. Simionescu*, profesor universitar și membru al Academiei Române.

„Cartea Românească”, dând la lumină această bibliotecă scrisă pe înțelesul tuturor, a umplut un mare gol în publicistica noastră atât de lipsită, până la apariția bibliotecii „Cunoștințe Folositoare” de orice lucrări de popularizare a științei.

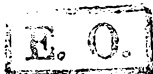
Fiecare din cele patru serii, în care apar „Cunoștințe Folositoare” cuprinde lucrări cu o anumită natură de cunoștințe, după cum se poate vedea din lista numerelor apărute:

### Seria A. „Știința pentru toți”.

- No. 1. *Cum era omul primitiv* de *I. Simionescu*.  
„ 2. *Viața omului primitiv* de *I. Simionescu*.  
„ 3. *Gazurile naturale* de *I. Simionescu*.  
„ 4. *Albinele* de *T. A. Bădăraș*.  
„ 5. *Diabetul, îngrășarea, gălbănirea* de *Dr. Căhănescu*.  
„ 6. *Raze vizibile și invizibile* de *C. V. Gheorghiu*.  
„ 7. *Viața microbilor* de *Dr. I. Gheorghiu*.  
„ 8. *Furnicile* de *T. A. Bădăraș*.  
„ 9. *Viața plantelor* de *I. Simionescu*.  
„ 10-11. *Pasteur* de *C. Motaș*.  
„ 12. *Soarele și luna* de *I. Simionescu*.  
„ 13. *Telefonia fără fir* de *Tr. Lalescu*.  
„ 14. *Porumbeii Mesageri* de *V. Sadoveanu*.  
„ 15. *Planeta Marte* de *Ion Pașa*.  
„ 16. *Dela Omer la Einstein* de *General Sc. Panaitescu*.  
„ 17. *Cum vedem* de *Dr. I. Glăvan*.  
„ 18. *Razele X*. de *Al. Cișman*.  
„ 19. *Omul dela Cucuteni* de *I. Simionescu*.  
„ 20. *Protozoarele* de *I. Leșsi*.  
„ 21. *Fulgerul și trăsnetul* de *C. G. Brădeleanu*.  
„ 22. *Nebuloasele gazoase* de *M. E. Heroveanu*.  
„ 23. *Bacteriile folositoare* de *I. Popu-Câmpeanu*.

**CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE  
SFATURI PENTRU GOSPODARI**

---



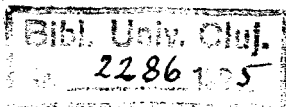
**FELURITE  
SFATURI PRACTICE**

CULESE

DE

BCU Cluj / Central University Library Cluj  
Ing. Dr. A. SCHORR

Profesor la Școala de Arte și Meserii, Brașov



BUCUREȘTI

EDITURA „CARTEA ROMÂNEASCĂ

222161

BCU Cluj / Central University Library Cluj

## P R E F A Ț A

---

*Folosindu-mă de popularitatea de care se bucură „Biblioteca Cunoștințelor folositoare” care a pătruns în toate straturile societății, m'am hotărât să scot o broșură, care conține câteva saturi și rețete folositcare, practice, din diferite domenii.*

*Acei care se vor folosi de ele, vor economisi timp și bani și vor înlătura multe neajunsuri.*

AUTORUL.

---

BCU Cluj / Central University Library Cluj

## I. Scoaterea petelor

### 1. *Petele de grăsime.*

Petele de grăsime lesne se fac, pe haine, pe față de masă. Gospodinele duc mare războiu cu ele, mai ales dacă au copii.

Dau mai la vale mai multe metode, de a scoate petele fără greș, fără multă cheltuială și fără a vătăma obiectele pătate.

a) Stoarcem fierrea proaspătă, iar zeama o amestecăm cu apă și cu gălbănușul unui ou. Acest amestec e apoi strecurat printr'o pânză. Stofa pătată e curățită mai întâi cu o perie uscată, pentru a îndepărta colbul. Udăm apoi peria cu lichidul obținut mai sus și frecăm cu dânsa părțile pătate. După aceia mai putem freca petele cu o petică muiată cu benzină și lăsăm să se usuce. Petele vor dispărea.

b) Săpunul de casă e tăiat în felii subțiri pe care le introducem într'o sticlă în care mai turnăm și amoniac. Scuturăm sticla până când săpunul se topește iar conținutul sticlei ajunge ca un sirop de gros. Spălăm petele cu acest amestec și apoi cu apă caldă. Nici nu se mai cunoaște locul lor.

c) Amestecăm 100 gr. spirț de 95° cu 35 gr. amoniac și un gram benzină. Acest amestec nu scoate numai pete de grăsime, dar și acelea de rășină, ceară, păcură.

## 2) Scoaterea petelor de grăsime și murdăria din cărți.

a) *Petele de grăsime.* Introducem într'un vas \*magnezia usta<sup>1)</sup>, care e amestecată cu atât *benzen* ca să formeze ca un aluat gros. Aceasta se pune pe părțile pătate, lăsând-o atata timp până când magnezia devine fărâmițoasă, astfel că o putem îndepărta fără a vătăma cartea, iar petele au dispărut.

b) *Petele de murdărie* sunt îndepărtate, dacă le ungem, cu ajutorul unui penson, cu apă oxigenată. Hârtia nu e atacată prin aceasta.

## 3. Scoaterea petelor de cerneală.

Petele de cerneală sunt mai rare ca cele de grăsime, dar totuși destul de dese, pentru a cauza neplăceri sau chiar pagube. Procedurile indicate aici și aplicate bine, au darul de a îndreptă aceste neajunsuri.

a) Amestecă 1 gr. ulelu de in, cu 8 grame spirț, 2 grame glicerină și un gr. \*acid oxalic.

---

1) Toate materialele însemnate cu o steluță, se pot căpăta dela drogherie ori farmacie, cerându-le așa cum sunt însemnate aici.



Petele spălate cu acest amestec, vor dispărea.

b) Un mijloc bun încercat în mai multe rânduri cu succes de mine este următorul: facem o soluție de \*acid oxalic în apă caldă sau chiar fierbinte, în care introducem partea pătată a stofei. Pata dispăre văzând cu ochii. După ce a dispărut, mai putem spăla cu puțină apă amoniacală, pentru a împiedeca ca stofa să fie slăbită de acidul oxalic. Cum acesta din urmă e otrăvicios, trebuiesc bine spălate mâinele, vasul sau paharul în care am ținut soluția.

c) 100 gr. \*clorură de var se amestecă cu 800 gr. apă, scuturându-le bine. După 24 ore strecurăm printr'o pânză și adăugăm 120 gr. oțet tare. Lichidul astfel obținut scoate petele de cerneală. BCU Cluj / Central University Library Cluj

#### 4. Scoaterea petelor de rugină.

a) Pentru a scoate petele de rugină de pe albituri, autorul a întrebuințat cu succes procedeul următor, și care e asemănător celui întrebuințat pentru scoaterea petelor de cerneală: o soluție diluată de \*acid oxalic și alaun (piatră acră) cu apă fierbinte și oțet, scoate petele de rugină în cel mai scurt timp.

b) 100 gr. \*clorură de staniu se dizolvă în 1 l. apă. Facem apoi o soluție de  $2\frac{1}{2}$  gr. \*acid tartric (sare de lămâie) într'un litru apă și amestecăm ambele soluțiuni. Partea pătată e introdusă în acest lichid și frecat cu degetele, până când pata dispăre.

c) Pentru a îndepărta rugina de pe arme în-trebuințăm un amestec format din 4 părți u-leiu de vaselină, amestecat cu o parte esență de terebentină.

### 5. Scoaterea petelor de vin și de fructe.

De obicei ajunge dacă înlântăm partea pă-tată în lapte dulce călduț, frecând-o bine cu degetele până când pata dispare. Dacă însă petele totuși nu dispar, trebuie să introducem partea pătată într'o farfurioară care conține o soluție de \*acid sulfuros. În acest caz, trebuie să spălăm bine partea care era în contact cu acidul sulfuros după dispariția petelor, cu apă rece și apoi cu apă caldă.

### 6. Scoaterea petelor de lapis inf. (piatra in-fernală).

a) *De pe mâini.* Ne spălăm cu o soluție de \*permanganat de potasiu apoi cu o soluție di-luată de \*acid clorhidric și în fine cu amoniac. După Sylla se pot scoate petele de lapis cu ajutorul unei soluțiuni formată din 10 gr. subli-mat, 10 gr. clorură de amoniu și 80 gr. de apă.

b) *De pe albituri sau stufe.*

Materia pătată e spălată cu o soluție astfel formată :

300 gr \*sulfat de sodiu;  
140 gr. \*clorură de var;  
280 gr. apă.

### *7. Scoaterea petelor de colorii de ulei.*

Amestecăm părți egale de esență de terebentină, alcool și benzină. Cu acest amestec se udă petele, de mai multe ori, iar când colorarea s'a muiat o scoatem cu dosul unui cuțit. Apoi spălăm cu o petecă muiată în apă caldă.

### *8) Scoaterea petelor de ceară roșie din stofe.*

Indepărtăm mai întâi ceara roșie, fărâmițind-o și scoțând-o cu precauțiune, apoi udăm bine cu spirt dosul stofei pe locul unde e pata, și frecăm pata cu o petecă până când dispăre. Mai frecăm cu o petecă udată cu spirt pe locul curățit atâta timp, până când fibrele se netezesc.

### *9) Scoaterea petelor de gudron.*

Pentru acest scop se întrebunțează cu succes o soluție de săpun în spirt concentrat.

---

## II. Valorificarea rămășițelor

În fiecare gospodărie rămân o mulțime de rămășițe, care sunt aruncate la gunoiu, fiind considerate ca nefolositoare. În aceste timpuri de scumpete, fiecare fărâmatură ar trebui prețuită și în acest scop am să dau mai multe pilde ce se pot face din lucruri considerate ca inutile.

Urmând aceste sfaturi gospodarul nu numai că-și va economisi mulți bani, producându-și multe lucruri, pe care e obligat a le cumpăra dela negustori, dar va fi în stare să vândă multe din ele, putând să-și aducă ceva adausuri la venituri.

### 1. *Cum putem face săpun din rămășițe de grăsime?*<sup>1)</sup>

Rămășițele de unt, untură, jumări etc., se strâng până când cantitatea lor ajung la câteva kgr. Introducem într'un cazan mic \*sodă caustică și anume câte un kgr. pentru 5 kgr. grăsime. Peste soda caustică turnăm apă și anume câte 5 litruri de fiecare kgr. Când soda

---

1) Vezi și «Biblioteca Cunoștințelor folositoare» Seria D. No. 1. Fabricarea săpunului Seria B. No. 32: Folosiște nesocotele la gospodărie.

caustică s'a topit, încălzim și introducem ră-mășițele de grăsime. Fierbem 5—6 ceasuri după care timp săpunul e gata. Il turnăm într'o lă-diță care poate fi căptușită cu pânză sau o altă materie, ca săpunul să nu se lipească de pe-reți, iar a doua zi il scoatem și-l tăiem în bu-căți.

Cum însă e încă prea moale il lăsăm câteva zile să se întărească, fie punându-l în bătaia soarelui sau lângă sobă.

Când n'avem la îndemână sodă caustică pu-tem lucra cu cenușă și var, dar această metodă se potrivește numai pentru cantități mici de săpun.

Luăm pentru fiecare kgr. de grăsime câte 3 kgr. de cenușă pe care o fierbem cu apă. Lă-săm ca cenușa să se depue la fund iar apa o turnăm într'un vas în care se află lapte de var.

Acest lichid il folosim ca și cel de sus.

Laptele de var e astfel preparat că pentru fiecare kgr. de grăsime se ia un kgr de var stins. După ce se răcește se amestecă cu leșie.

## 2. Cum putem face iumănări din său și din ceard

Ne comandăm la tinichigiu un tipar de tlni-cha de mărimea care dorim și de forma pe care o arată figura 1.

Partea de sus e mai largă, ca o leică (pâlnie) pentru a putea turna seul topit cu mai multă ușurință, iar partea de jos îngustă de tot, ast-fel ca să poată fi ușor astupată. Ne pregătim

fitilul prin împletitura mai multor fire de ată care sunt legate la un capăt într'un nod. Trece apoi fitilul cu capătul neînodat prin gaura de jos, astfel că dacă vom trage fitilul în sus, nodul să fie oprit de gaura de jos; capătul liber îl legăm de un bețișor care e luat așa de lung încât capetele lui să treacă peste mărgi-

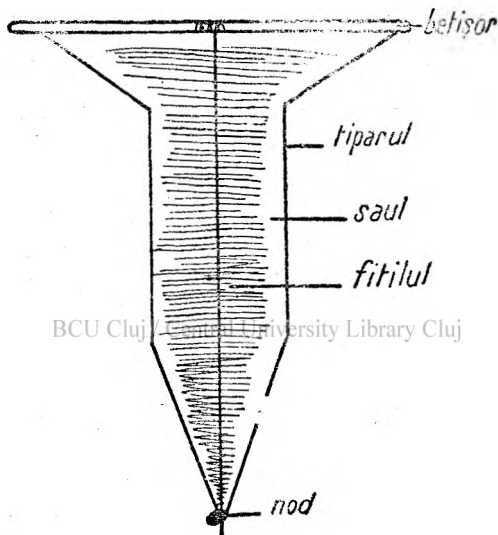


Fig. 1.

nile de sus ale tiparului. Intindem acuma fitilul trăgând de capătul de jos al firului, iar gaura subțire o astupăm cu o bucățică de pâine, spre a împiedecă săul topit să se scurgă.

Topim săul într'un urcior și-l turnăm în tipar până când partea mai deschisă e umplută

și ea cam pe trei sferturi. Aceasta fiincă săul răcinduse își micșorează volumul, se strânge. Tiparul trebuie ținut cu un clește sau o cârpă, ca să nu ne frigem degetele. Pentru a iuți răcirea, vâram tiparul în apă rece. Săul răcit, însă, s'a lipit bine de pereții tiparului; pentru a-l putea scoate înlântăm tiparul pentru un scurt timp în apă caldă și anume tocmai atât, până ce simțim că putem scoate lumânarea. Prea mult nu-l putem ține în apă caldă, căci săul se topește ușor.

Ca să lucrăm mai repede, putem lucra cu mai multe tipare deodată.

Se poate lucra și fără tipare comandate. Întrucât fiecare își poate face dintr'o trestie mai largă un tipar foarte bun. În acest caz fitilul trebuie legat de două bețișoare, câte unul de fiecare capăt al trestiei; firul e întins dacă învârtim bețișorul de sus, astfel ca firul să se învălătucescă în jurul lui. Celălalt capăt al trestiei îl înlântăm în pământ, pentru ca săul să nu se scurgă.

Pentru facerea lumânărilor de ceară am putea lucra la fel, dar deoarece acestea n'au nevoie să fie așa de groase ca și cele de său și fiind mai ușor de mânuit ceara, putem proceda mult mai simplu.

Întindem ceara în formă de foaie subțire, de lățime și lungime dorită. Apoi întindem firul de ață care va servi de fitil, în lungul uneia din marginile cerei, astfel cum o arată fig. 2

Indoim marginea de sus a cerei peste firul de ață și încolăcim în aceeași direcție, așa că firul va ajunge în mijlocul vălătugului de ceară, după cum se poate observa din fig. 3.

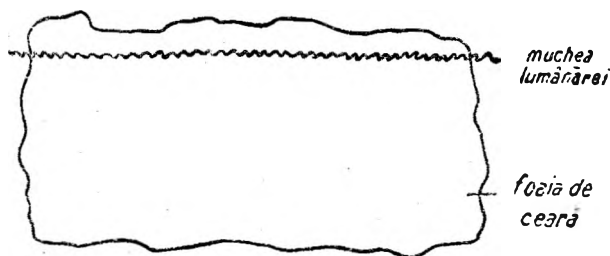


Fig. 2

Sucind vălătucul de ceară pe o masă netedă, el se va întinde până când va avea lungimea dorită, netezindu-se în acelaș timp. Astfel avem lumânarea gata.



Fig. 3.

### 3. Cremă de ghete.

O ghiată bine întreținută, ține mai mult decât una neîngrijită. Dau o formulă simplă, după care fiecare își va putea face singur o cremă bună, care întreține ghetele în bună stare, fără a le arde



$\frac{1}{2}$  kgr. ceară se topește cu

$\frac{1}{2}$  kgr. săpun de rufe;

$\frac{1}{2}$  kgr. sodă de rufe.

după ce s'au topit le amestecăm cu 3 litruri apă, în care s'a dizolvat 10 gr. \*nigrozină. Mai fierbem totul până când căpătăm tăria cerută, și amestecul formează un aluat fără grumzuri.

#### 4. *Ce putem face din tescovină, coaje de mere și rămășițe de pâine?*

Din obiectele enumerate mai sus, putem face oțet, fie pentru trebuințele casnice, fie pentru comerț.

a) *Oțet de tescovina*. În țările cu multe vii, cum e a noastră, se poate întrebuința tescovina (coaja strugurilor storși) pentru prepararea oțetului care e tot așa de bun ca și cel de vin, dar mult mai ieftin.

Acoperim tescovina strânsă într'un butoiu cu o cantitate de apă, cam de două ori mai grea decât dânsa. Introducem butoiul într'o cameră caldă a cărei temperatură e de 25° C, lăsând tescovina să fiarbă. Fierbând coaja se ridică la față; pentru a împiedeca aceasta, acoperim cojile cu un fund găurit, astfel ca să fie prinse mereu de apă. Când începe să fiarbă se toarnă zeama departe într'un vas, se pune într'ansa 10 kgr. zahăr tos, lăsându-l o săptămână la o temperatură de 16°—18° C, pentru a fierbe mai departe. Când apa se limpezeste la față, îi adăogăm fermentul (cuibul). În 3—5

săptămâni oțetul e gata, turnându-l încet ca drojdia să rămâie la fund.

*Fermentul* (cuibul) îl căpătăm dacă luăm vin bun și copt (se cunoaște că vinul e copt când rămâne limpede câteva zile, după ce a fost scuturat cu aer). Acesta e amestecat după gradul tăriei sale cu  $1\frac{1}{4}$  sau  $\frac{1}{3}$  din cuprinsul lui cu apă de ploaie fiartă și călduță.

Il turnăm într'o farfurie acoperită cu o placă care e așezată pe două bețișoare, astfel ca praful să nu poată pătrunde, iar aerul să poată circula liber. O punem într'un loc a cărui temp. să fie ca  $18^{\circ}$  C. După 3—5 zile lichidul se acoperă cu un strat de ferment. O astfel de farfurie are destul ferment pentru a produce fierberea a 200 litruri zamă pregătită ca mai sus

b) *Oțet din coaje de mere.* Cojile de mere sunt introduse într'un vas și acoperite cu apă amestecată cu puțin oțet. Lăsăm totul la un loc mai cald de lângă sobă, timp de câteva săptămâni. Se obține un oțet foarte bun, pentru casă, fără nici o cheltuială.

c) *Din rămășițe de pâine* putem face un oțet, care e bun chiar pentru comerț.

Intr'un butoiu de aproape 200 litruri și care are la partea de sus o gaură mare, punem :

$2\frac{1}{2}$  kgr. pâine neagră tăiată în felii sau rămășițe de pâine;

1 kgr. miere;

$\frac{1}{2}$  kgr. \*tartrat acid de potasiu pulverizat;

150 gr. \*acid tartric (sare de lămâie);

10 litruri spirt de 28°;  
1 l. drojdie de bere și în fine  
1 kgr. mazăre.

Acum se adaugă 25 litruri oțet și atâta apă moale (de ex. de ploaie) până ce se umple vasul.

Astupăm și lăsăm 10 zile într'un loc cald. după care timp oțetul e gata. Putem scoate jumătate din oțet iar în locul lui turnăm 40 litruri apă moale și 2 litruri spirt de 28°, în acest mod se poate scoate de trei ori oțet în interval de câte 10 zile. După a treia oară se scoate totul și operația trebuie începută din nou.

### *Cidru*

Putem obține un cidru foarte bun, pentru trebuințele casnice, în modul următor: merele sunt hăcuite și tescuite; peste ce a rămas turnăm o cantitate de apă, egală cu sucul stors. Această apă o lăsăm să acopere o zi restul rămas din tescuire și apoi iarăși tescuim din nou. Zama scursă o amestecăm cu cea dintâi. Peste mere se mai toarnă o cantitate de apă egală cu a patra parte din ce s'a turnat mai înainte și mai lăsăm o zi și iar presăm atâta timp, până când nu se mai scurge nimica. Sucurile adunate sunt lăsate să fiarbă. După 4—5 săptămâni putem trage cidrul într'un butoiu, care a fost din vreme sulfurat; cidrul e gata de băut.

### *Must și vin din pere.*

Și din pere se poate prepara must și vin.

Pentru acest scop se potrivesc mai ales perele mai bătute, sau chiar cele pădurețe când sunt coapte, care se tescuesc. Rămășițele se acoperă cu apă și anume după cum vrem să avem un vin mai slab sau mai tare, punând apă mai multă sau mai puțină, cel mult cam tot una câtă zamă am căpătat dela cea dintâi tescuire. Peste o zi, tescuim iarăși. Rămășițele sunt scormolite și iar tescuite, de vre-o trei ori.

Strângem apoi tot mustul într'un butoiu și-l lăsăm să fiarbă la o temp. de 18°—20° C. După ce fierbe tragem vinul într'un butoiu sulfurat din vreme; astupăm bine vrana și ținem butoiul 2—3 luni într'o pivniță răcoroasă. După aceea putem turna vinul în sticle, sau a-l întrebuința deadreptul din butoiu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

### • *Vin din mesteacăn.*

Din timpurile vechi sucul mesteacănului e considerat ca o alifie și e întrebuințat mai ales primăvara, pentru curățitul sângelui. Sucul obținut prin găurirea mesteacănului e fiert cu zahăr tos, și anume pentru un kgr. suc, luăm un kgr. zahăr. Fierbem o jumătate de oră îndepărtând spuma care se formează, strecurăm apoi printr'o pânză și turnăm într'un butoiuș. Adăogăm pentru 12 litruri lichid câte un litru \*Franzbrantwein, 20 gr. drojdie și o lămâie tăiată în felii. Inchidem butoiul după ce a fost umplut, lăsând numai o țevie în vrană.

După ce a fiert mai adăogăm puțin Franz-

brantwein, astupăm bine gaura butoiului și-l lăsăm patru săptămâni în liniște, într'o pivniță răcoroasă. Umplem apoi sticlele, le astupăm bine iar dopurile le întărim cu legături de sfoară sau cu sârmă subțire. După 14 zile vinul de mesteacăn e gata de băut. Are un gust plăcut, e răcoritor, curăță sângele și înviorează la osteneală sau slăbiciune.

### III. Nimicirea insectelor vătămătoare

#### 1. *Nimicirea muștelor.*

a) După observațiile d-lor *Trillat* și *Legendre* otrava cea mai bună împotriva muștelor este \*aldehida formică. Ne preparăm o soluție formată din trei părți, \*aldehidă formică cu 4 părți lapte și 13 părți apă, pe care o turnăm în farfurii. Muștele nu cad deadreptul în lichid, ci sunt găsite moarte la o depărtare oare-care.

b) Putem prepară și hârtie încleiată, pentru prinderea muștelor, în modul următor:

Facem un clei care poate avea una din compozițiunile următoare:

55 părți colofoniu (sacâz), 35 părți ulei de in, 10 p. miere

sau 50 părți colofoniu (sacâz), 35 părți ulei de in, 20 p. miere,

sau 65 părți colofoniu (sacâz), 35 părți unt de rețină,

sau 50 părți colofoniu (sacâz), 34 părți unt de rețină, 16 părți glicerină.

După ce ne-am decis la una din aceste amestecuri, încălzim părțile din care e format, bine amestecate, iar când au ajuns ca un aluat subțire, ca cirul de mămăligă, fiind încă cald, îl întindem, cu un penson, pe hârtie de pergament (hârtie ceruită).

c) Pentru a îndepărta muștele din grajduri, ungem pereții de 2—3 ori cu lapte de var amestecat cu alaun (piatră acră) și anume astfel ca 1 kgr. de alaun să vie la 50—70 litruri lapte de var.

Mai putem unge grajdul și cu lapte de var amestecat cu \*cresol și anume  $\frac{1}{2}$  litru cresol pentru 50—70 litruri lapte de var.

d) Se recomandă să se ungă grajdurile cu un amestec format din 5 kgr. var stâns în 114 litruri apă, căreia îi s'a adăogat atâta si-neală ca culoarea să fie albastră închisă. Muș-tele fug de astfel de grajduri.

## 2. Nimicirea țânțarilor.

Cu începerea anotimpului rece, țânțarii se ascund în pivnițe, florării, grajduri, șure, etc., unde se agață de pereți și tavanuri, ducând un fel de somn de iarnă. Acesta este timpul cel mai potrivit pentru a-i distruge, fie întrebun-țând fum sau praf de insecte.

Pentru a ne feri de înțepături ne putem unge mânilor sau obrazul cu o soluție formată din 2 kgr. esență de \*thimol în 8 gr. alcool, căreia i se mai adaogă 20 gr. \*esență de garoafe. Odată înțepați putem face să dispară umflătura udând-o cu puțin \*amoniac.

## 3. Stârpirea moliilor

a) Un mijloc simplu și cunoscut pentru alu-garea moliilor este presărarea blănurilor sau a stofelor cu naftalină.

b) Un procedeu mult mai bun și care stărpește moliiile cu desăvârșire, este următorul:

Amestecăm 5 kgr. tărâță de lemn cu 50 gr. \*carbonat de amoniu căruia i se mai adaugă câteva picături de \*uleiu de lavandă. Mai adăugăm apoi 200 gr. oțet tare și amestecăm atâtă vreme, până când încetează dezvoltarea acidului carbonic (să fiarbă) provocat prin acțiunea oțetului tare asupra carbonatului de amoniu.

Facem un alt amestec format din 5 kgr. tărâță de lemn, amestecată cu 400 gr. oțet tare, apoi cu 100 gr. alcool, 50 gr. canforă și 100 gr. esență de terebentină. Amestecând amândouă la un loc, punem în dulapuri sau în odăi unde sunt molii. Le omorăm.

c) Un alt mijloc care distruge moliiile cu desăvârșire este \*formalinul concentrat.

#### 4. Stârpirea ploșnițelor (stelnițelor).

a) Ca mijloc simplu, eficient și bun pentru distrugerea ploșnițelor, se recomandă amoniacul. În odaia infectată se așează în mai multe locuri farfurii umplute cu amoniac concentrat, iar odaia o ținem câteva zile închisă bine. După acest timp, deschidem ferestrele și ușile ca să intre aer curat.

b) Un procedeu bun, încercat de autor e următorul: ungem paturile, ușile sau locurile unde presupunem că se află cuiburile ploșnițelor cu



\*acid clorhidric (spirit de sare). Ploștile și cuiburile lor vor fi distruse.

c) Un alt mijloc bun e \*clorura de var. Ne pregătim un aluat format din două părți: clorură de var cu o parte untură de porc, iar cu aceasta ungem toate crăpăturile și locurile unde vedem că sunt cuiburile ploșnițelor.

### 5. Stârpirea păduchilor.

Pentru îndepărtarea păduchilor din cap e un mijloc bun sămânța pătrunjelului (apium petroselinum), care e întrebuințat sub formă de alifie. Aceasta se prepară în modul următor: luăm 3 linguri mari cu sămânță de pătrunjel,  $\frac{1}{2}$  linguriță \*borax, și le amestecăm cu 2 linguri mari de apă. Lăsând să fiarbă amestecul 10 minute, adăugăm, mestecând bine, 2 linguri untură de porc și vaselină, lăsând apoi să se răcească. Se unge bine capul cu această alifie.

b) Păduchii din rufe sau haine se pot îndepărta, curățându-le cu soluție formată prin fierberea de

$\frac{1}{4}$  kgr. sămânță de pătrunjel  
în 10 l. apă.

Nu numai că păduchi sunt nimiciți, dar nu se vor mai încuiba nici în viitor.

### 6 Stârpirea furnicilor.

a) Furnicile sunt alungate cu succes printr'un amestec format din

1 l. apă

25 gr. zahăr și

10 gr. drojdie presată.

Această soluție e introdusă în locurile unde mișună furnicile.

b) Putem presăra și canforă în locurile unde roiesc furnicile.

c) Alifia de clorură de var întrebuințată contra ploșnițelor e bună și contra furnicilor.

### 7. Stârpirea gândacilor.

a) Pisăm bine părți egale de zahăr, sacâz și borax și le presurăm în locurile unde se arată gândaci. Peste 2—3 zile vor dispărea.

b) Coaja verde de castraveți se usucă cu precauțiune la umbră și apoi este pisată. Mirosul coajei atrage gândacii, care vor mânca cu poftă praful lor de care însă, mor locului sau după ce se duc în ascunzișurile lor.

### 8. Clei contra omizilor.

Topim într-o oală:

4 l. gudron cu

$\frac{1}{2}$  kgr. săpun verde și

$\frac{1}{4}$  kgr. său. Acest amestec nu se usucă.

După răcire adăugăm 1 kgr. \*clorură de var. Vom observa că omizile se vor da jos din copaci neputând suferi mirosul clorurei de var.

Un alt remediu bun e următorul:

4 l. gudron de cărbuni ;

$\frac{1}{2}$  kgr. săpun moale verde;

$\frac{1}{2}$  kgr său;  
 $\frac{1}{3}$  kgr. \*cerezină;  
 $\frac{1}{4}$  kgr. \*creolină.

Cleul îl întrebuițăm astfel că ungem o dungă groasă de 3 degete dedesubtul coroanei copacului. Peste această dungă lipim hârtie tare, pe care o ungem la rândul ei cu acelaș material.

*Leac contra omizilor, păduchilor de frunze, purici, etc.*

Amestecăm :  
20 l. lapte și  
10 l. petrolu.

Ambele lichide le batem, până când se formează o masă consistentă ca untul.

O parte a acestei mase e bine amestecată cu 100 gr apă. Cu acest lichid spălăm părțile umplute de paraziți. Masa trebuie păstrată în vase închise, căci în vase deschise se strică.

E bun și extractul de tutun prost, muiat cu apă.

---

## IV. Păstrarea alimentelor

### 1. Păstrarea ouălor.

a) Ouăle se pot păstra într'o soluție formată din 95 părți apă și 5 părți apă oxigenată. Ouăle păstrate timp de 7 luni de vară, într'o astfel de soluție, nu s'au deosebit de ouăle proaspete.

b) Ouăle introduse în apă de var pot ținea asemenea multă vreme, fără a se strică.

c) Ouă înplântate într'o baie de parafină țin multă vreme. 1 kgr. parafină ajunge pentru 3000 de ouă.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

### 2. Păstrarea cărnii.

a) După *Palowinsky*, înplântăm carnea sau peștele o clipă în apă care clocotește și apoi o altă clipă într'o soluție slabă (5—15%) de acid acetic (oțet tare), în fine 2 minute în apă în care s'a topit mai multă sare. În vreme de 24 ore, carnea atârnată de un cârlig sterilizat, se acoperă cu o coajă și poate sta mai multe luni fără să se strice.

b) Se amestecă oțet, după ce e introdus într'un vas de lemn, cu de două ori atâta apă, și în aceasta introducem carnea de păstrat timp de câteva secunde, iar apoi o atârnam. Localul

trebuie să fie așa de cald ca grăsimea cărnei să se moaie, căci aceasta ușurează ca oțetul să intre în carne. Repetăm împântarea cărnei de 2—3 ori și o lăsa 48—60 ore în liniște.

### 3. Păstrarea fructelor

a) Numai acele fructe pot fi bine păstrate, care au coaja nevătămată. Odaia de păstrare trebuie să albă pe cât posibil o temperatură uniformă (1°—5° C), să fie uscată și întunecoasă.

Rafturile pe care se așează fructele, sunt spălate înainte de întrebuințare cu piatră acră. Odaia mai trebuie sulfurată puțin, pentru a înlătura orice mucegăire.

Fructele cu coajă tare ca merele, perele, sunt curățite mai înainte cu o petică de flanca și apoi înșirate astfel ca să nu se atingă unele de altele.

Fructele cu coajă gingașă, ca piersicile, zăzările, se aștern pe foi de hârtie, care sunt mai nainte muiate în o soluție fierbinte de piatră acră, și uscate. Când e pericol ca temperatura să scază sub îngheț, introducem în odaie o oală cu cărbuni aprinși, acoperiți cu cenușă.

Fructele care eventual se mucegăesc, trebuie îndepărtate.

Un aer prea uscat în odaia de conservare, poate avea ca urmare o sbârcire a coajei. Pen-

tru a înlătură aceasta, se pune în odaia de conservare vase cu apă.

Fructele gingașe de tot, se pot conserva cu mai mult succes, prin împlântarea într'o soluție acid salicilic de 1% în spirt de 90° (1 gr. acid salicilic dizolvat în 100 gr. alcool de 90°), după care le uscăm.

b) Cireșile, vișinele, prunele, zarzările, etc., se pot păstră lesne, dacă le introducem într'o cutie sau ladă, a căror fund e presărat cu un strat de făină de zahăr gros de 1 cm. Spațiile între fructe, care nu trebuie să se atingă, sunt umplute tot cu făină de zahăr. Astfel se pot așeza mai multe rânduri de fructe unele peste altele; stratul cel mai de sus e acoperit cu o hârtie și totul ținut într'un loc răcoros.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

### *Cum putem păstră ceapa în timpul ernei?*

La cantități mai mici, ajunge dacă atârnam chiar din toamnă cununa de ceapă într'o odaie caldă sau în pod. La cantități mari însă, săpăm gropi mari de 20 m. lungime, 4 m. lățime și 2—3 m. adâncime, pe care le căptușim cu scânduri. Peste podea se presoară un strat subțire de paie de grâu, pe care se așează ceapa.

Sau se poate construi un loc îngrădit de scânduri, căptușit cu un strat subțire de paie. În interiorul locului format din cei 4 pereți turnăm ceapa, pe care o acoperim cu un alt strat de paie, iar peste tot construim un acoperiș.

Pereții trebuie astfel construiți ca să bată aerul printre deschizăturile dintre scânduri.

În caz de ger mare, totul trebuie lăsat în absolută liniște până când gheața se desghiață. Dacă am răscoli prea de vreme, totul se strică. Dacă lăsăm însă în liniște, nu numai că ceapa e bună la mâncare după desgheț, dar mai poate fi întrebuințată și pentru pus în pământ.

## V. Diverse alte sfaturi

### 1. *Cum putem face opinci?*

Opincile pot fi făcute din piele de bou, de cal sau de porc. Curățim întâi pielea de părțile carnoase, apoi e întinsă și uscată, după ce a fost sărată. Scoatem părul prin frecarea cu cenușă și rozând cu un cuțit de lemn. După aceea pielea se dubeste.

Pentru aceasta fierbem coaje de anin cu apă. Căpătăm un lichid de culoare roșie, în care se ține pielea preparată, vreo două zile. După ce o scoatem îi dăm forma opincii, prin cusături făcute cu șușeniți din aceeași piele.

### *Cum ne putem curăți o pălărie de paie ?*

Spălăm bine pălăria cu săpun frecând cu peria. O ștergem apoi cu o petică muiată într'o soluție de sare de lămâie, sau cu jumătatea unei lămâi; spălăm din nou cu o petică umedă și o punem la soare să se usuce. La urmă o putem călca spre a-i păstra forma.

Pălăria se face aproape ca nouă, dar culoarea e mai închisă ceva. Pentru a obține o pălărie care nu diferă de una nouă, trebuie s'o introducem după curățire într'un loc mic închis, de



ex. o cutie de tinichea în care ardem pucloasă. Paiele se vor decolora căpătând aceeași culoare ca și când era nouă.

### 3. *Conservarea copitelor animalelor și ușurarea creșterii lor.*

Pentru a conserva copitele animalelor și a ușura creșterea lor, putem întrebuința următoarea grăsime cu care le ungem în fiecare zi.

Topim într'o oală sau un ceaun de fier:

50 gr. calaican cu

5 gr. ulei de in

amestecăm bine și apoi mai adăugăm

1 kgr. ceară

5 kgr. ulei de sfecclă

5 kgr. său

10 kgr. ulei mineral

100 gr. \*acid tanic

500 gr. reșină

500 gr. \*creolină

Iar amestecăm totul, până când căpătăm o masă omogenă.

### 4. *Leac contra degerăturilor creștii la găini.*

Sau putem unge creasta cu glicerină, sau topim o bucată de său la un lemn rășinos aprins. Picăturile de său și rășină le lăsăm să cadă peste o bucățică de gheață, cu degetul le frământăm toate până ce căpătăm un aluat, cu care ungem creasta păsărilor.

# CUPRINSUL

---

## *I. Scoaterea petelor.*

1. Petele de grăsime de pe haine.
2. Petele din cărți.
3. Petele de cerneală.
4. Pete de rugină.
5. Pete de vin și fructe.
6. Pete de piatră infernală.
7. Pete de culori de ulei.
8. Pete de ceară roșie.
9. Pete de gudron.

## *II. Valorificarea rămășițelor.*

1. Săpun din rămășițe de grăsime.
2. Lumânări de seu și ceară.
3. Cremă de ghețe.
4. Cum putem face:  
Oțet de țescovină.  
Oțet din coajă de mere.  
Oțet din rămășițe de pâine.  
Cidru.  
Must și vin din pere.  
Vin de mesteacăn.

## *III. Nimicirea insectelor vătămătoare.*

1. Nimicirea muștelor.
2. Nimicirea țânțarilor.
3. Stârpirea moliilor.
4. Stârpirea ploșnițelor.
5. " păduchilor.
6. " furnicilor.
7. " gândacilor.
8. Cleu contra omiziilor.
9. Leac contra omizelor și a păduchilor de frunze

## *IV. Păstrarea alimentelor.*

1. Păstrarea ouălor.
2. " carni.
3. " fructelor.
4. " cepei peste iarnă.

## *V. Felurite alte sfaturi.*

1. Cum se pot face opinci.
  2. Cum se poate curăța o pălărie de paie.
  3. Păstrarea copitelor la cai.
  4. Leac contra degerării crestei la găini.
-

**Seria B. „Sfaturi pentru gospodari“.**

- No. 1. Ingrijirea păsărilor de Prof. C. Motaș.  
„ 2. Despre tovarășii de Preot C. Dron.  
„ 3. Despre scarlatină de Dr. I. Gheorghiu,  
„ 4. Livada din sâmburi de G. Gheorghiu,  
„ 5. In jurul casei de M. Lupescu.  
„ 6. Casa de I. Simionescu.  
„ 7. Morcovul și alte legume de P. Roziade.  
„ 8. Sifllisul de Dr. E. Gheorghiu.  
„ 9. Temelul îmbunătățirii vitelor de Th. Chițoi,  
„ 10. Votul obștesc de A. Gorovei.  
„ 11. Creșterea porcilor de C. Oescu.  
„ 12. Viermii de mătasă de T. A. Bădărău.  
„ 13. Oftica sau tuberculoza de Dr. E. Gheorghiu.  
„ 14. Pelagra de Prof. V. Babeș.  
„ 15. Alegerea semințelor de C. Lacrițianu.  
„ 16. Creșterea păsărilor de Prof. C. Motaș.  
„ 17. Rătăcirile bolșeviste de Maior [I. Militaru](#) Military Cluj  
„ 18. O stupină dintr'un roiu de N. Nicolaescu  
„ 19. Cum se întemeiază o vie de D. M. Cădere  
„ 20. Răsadnița și Plantele din răsad de V. Sadoveanu.  
„ 21. Lehuzla de dr. E. Gheorghiu.  
„ 22. Meșteșugul vopsitului cu burueni de Art. Gorovei.  
„ 23. Cum orbim de I. Glăvan.  
„ 24. Păstrarea cărnei de porc de G. Gheorghiu  
„ 25. Calul de Prof. E. Udrișchi.  
„ 26. Doctorul in casă de Dr. O. Apostol.  
„ 27. Cum trebuie să ne hrănim de E. Severin.  
„ 28. Lămurirea legii dărilor de Iuliu Pascu.  
„ 29. Beția de Dr. Emil Gheorghiu.  
„ 30. Lămurirea Constituției de Artur Gorovei.  
„ 31. Boale parazitare la animale, cari tres la om de C. Motaș  
„ 32. Folosințe nesocotite în gospodări de I. Simionescu.  
„ 33. Mama și copilul, de Dr. M. Manicatide.  
„ 34. Indrumări spre sănătate. de Dr. I. Bordea.  
„ 35. Despre hrană. de Dr. I. Bordea.  
„ 36. Omul și societatea de Al. Giuglea.  
„ 37. Bucătăria sătenței de Maria Col. Dobrescu.  
„ 38. Sfecla de zahăr de C. Lacrițianu.

## Seria C. „Din lumea largă“.

- No. 1. Ucraina de *G. Năstase*.  
„ 2. Cehoslovacia de *I. Simionescu*.  
„ 3. Munții apuseni de *M. David*.  
„ 4. Finlanda de *I. Simionescu*.  
„ 5. Bucovina de *I. Simionescu*.  
„ 6. Basarabia de *G. Năstase*.  
„ 7. Dobrogea de *C. Brătescu*.  
„ 8. În spre polul sud de *I. Simionescu*.  
„ 9. Olanda de *Ap. D. Culea*.  
„ 10. Viața în adâncul mărilor de *C. Motac*.  
„ 11-12. A. Șaguna de *I. Lușăș*.  
„ 13. Către Everest de *I. Simionescu*.  
„ 14. Românii de peste Nistru de *V. Harez*.  
„ 15. Ardealul de *I. Simionescu*.  
„ 16. Lituania, de *G. Năstase*.  
„ 17. Câmpia Transilvaniei, de *Ion Popu-Câmpianu*.  
„ 18. Moldova de *I. Simionescu*.  
„ 19. Românii din Ungaria de *I. Georgescu*.  
„ 20. Jud. Turda-Arieși de *I. Mureșeanu*.  
„ 21. Țara Hațegului de *Gavril Todica*.

## Seria DBC „Știință aplicată“ Library Cluj

- No. 1. Fabricarea săpunului de *A. Schorr*.  
„ 2. Motorul Diesel de *Ing. Casetti*.  
„ 3. Industria parfumului de *E. Severin*.  
„ 4-5. Aerul lichid de *Ilie Matei*.  
„ 6. Industria azotului de *L. Caton*.  
„ 7-9. Locomotiva de *Ing. Casetti*.  
„ 10. Aeroplanul de *Dr. V. Anastasiu*.

Fiecare număr cuprinde 32 pagini cu figuri; se vinde cu 4 lei.

Se pot face abonamente pentru 20 numere, trimițând 60 lei prin mandat poștal la Societatea „CARTEA ROMÂNEASCA“ — București, Bulevardul Academiei, 3.

Apare:

**ORAȘE DIN ROMÂNIA**

de

**I. SIMIONESCU**

Cu numeroase ilustrațiuni.

Apare:

**OAMENI ALEȘI.—STRĂINII**

de

**I. SIMIONESCU**

Vol. I.

Ediția III.